

DUMINECA

Organul Vicariatului Episcopal gr. ort. român din Maramureș

Biuroul de distribuire: Librăria Asociațiunii Sighet, Piața Unirei No. 25.

Apare în fiecare Dumineca.

Prețul unui exemplar: 1 Leu.

Cătră cetitori.

Organul nostru este menit în locul întâi pentru țărani nostri. I-am fixat prețul cel mai redus așa, că putem spune, că este cea mai eficientă revistă în toată țara. Avem știre, că de fapt se și citește. Dovadă este aceasta, că „Dumineca” umple un gol, ba ce-i mai mult, țăranul credincios are la îndemână în fie care sfântă zi de Dumineca un prieten sincer, care între valurile tulburătoare ale vieții îi lînde prin șirele revistei noastre câte un picur de mîngaiere și hrană sufletească.

Accentuăm și de asta dată, că nu lucrăm pentru folos material. Este aceasta de parte de noi. Pentru a putea însă continua munca noastră pusă în slujba sufletelor, avem lipsă ca baremi cheltuielile hîrtiei și tiparului să le putem acoperi prin puținelul abonament ce-l așteptăm dela iubiiții noștri cetitori. Mult onorații preoți ar putea face mult ba poate chiar totul în asta privință. În multe locuri întârzie plata abonamentului din cauză, că nu este vreun incredințat, care să încaseze câte un Leu de număr. De colportaj sistematic aproape nici că putem să vorbim. Cu toate aceste în unele locuri d. e. în Sighet. un modest industrieș desface în fie care săptămîna un număr considerabil de exemplare așa că dacă am avea și numai 30 comune, unde în acest mod s'ar petrece numerii expedați, am fi și noi în ordine cu cheltuielile noastre.

Ne punem toată încrederea în mult

onorații preoți precum și în frunțașii satelor noastre și îi rugăm, să aibă bunătatea a ne da acest sprijin moral. Cel de sus, a bună seamă le va răsplăti aceasta osteneală ce o vor pune întru respîndirea revistei noastre ce are menirea de a întări credința și închi-ega moravul creștin.

Redacția „Duminecei”

„Iubiți!”

Din Histoire du Christ de Giovanni Pagini.

Trad. Vasile Radu

Auzit-ați că s'a zis: sa iubești pe deaproapele tău și să urești pe vrășmașul tău. Dară eu vă zic vouă: iubiți pe vrășmașii voștri, grații de bine pe cei ce vă blastămă, faceți bine celor ce vă uresc pe voi și vă rugați pentru cei ce vă asupresc și vă prigonesc, ca să fiți fiii Tatălui vostru care este în ceriuri, că soarele său îl răsare peste cei răi și peste cei buni și plouă peste cei drepti și peste cei nedrepti. Căci de veți iubi pe cei, ce vă iubesc pe voi, ce plată veți avea au nu și vameșii fac aceasta? Și dacă veți saluta numai pe prietenii voștri (frații voștri) ce faceți mai mult? Au nu și păgânii fac aceasta? Drept aceea fiți desăvârșiți, precum și Tatăl nostru cel din ceriuri desăvârșit

este. Mt. 5, 43, 48. Puține cuvinte, curate și simple.

Însă aceste sunt legea, întâie, a doua și a treia generații-lumi-ne născută. Prima a fost a animalelor fără lege și numele i-a fost războiul; a doua a barbarilor eșiți din lege și a treia care durează încă, căci dreptatea n'a învins încă războiul, și legalitatea n'a luat locul bestialității... A treia trebuie să fie rasa adevăraților oameni nu numai drepti și sfinți, nu asemănătoare dobitoacelor ci lui Dumnezeu. Scopul lui Isus a fost: de a transforma oamenii din dobitoace în sfinți, prin mijlocul iubiri. Satana schimba eroii (vitejii) în dobitoace prin mijlocul plăcerii, Isus anti-satana îl ridică pe om din animalitate prin un mijloc mai puternic ca plăcerea.

Pentru a face acest lucru, noi cari credem că e cu neputință, n'avem decât să imităm pe Dumnezeu-Omul. Pentru a ne apropia de sfințenie, trebuie să avem divinitatea în vedere. Fiți sfinți pentru că și Dumnezeu e sfânt. Fiți perfecți pentru că și Dzeu e perfect.

Aceasta chemare străbate sufletul omului. Satana a zis: veți fi ca niste dumnezei Jahve a zis; fiți drepti cum Dumnezeu drept este. Am nu zice sa știi ca Dumnezeu. Nu e destul de a fi drept, Dumnezeu nu e numai dreptate și știință, cu Isus Dumnezeu a devenit Tatăl nostru; El a devenit iubire.

Pământul său dă pâine tuturor celor drepti și celor răi. Cel ce îl blasfemă vede acelaș soare care încălzește și buzele rugătoare. Tatăl iubește pe cel ce îl părăsește ca pe cel ce-l caută-pe cel ce-l ascultă, ca pe cel ce se lapădă de El.

Din catechism.

33. Ce însemnează Dumnezeu cărmuește lumea ?

Că Dumnezeu cărmuește lumea însemnează că Dumnezeu poartă grija de toate, le rânduește și le îndreaptă toate așa precum voește.

Nu-i nimic din întâmplare,
Toate -s lucrurile tale,
Ce faci Doamne, ce voești,
E bine că ne iubești.

Dumnezeu cărmuește lumea, însemnează că Dumnezeu îndreaptă toate lucrurile, atât cele mari ca și cele mai mici cătră scopul lor fixat de Dumnezeu din vecie sau mai pe larg, cărmuirea lumii este o acțiune liberă a lui Dumnezeu, prin care el cu mijloace potrivite îndreaptă toate lucrurile la scopul lor particular așa că fiește care după diferența firei lui se uneste în scopul final de a preamări pe Dumnezeu.

Sunt mulți, cari zic că precum lumea nu este zidită de Dumnezeu, așa nici nu o cărmuește, fără toate sunt din întâmplare, alții zic, că toate chiar și Dumnezeu este supus hazardului — norocului — față de acestea zic alții ca calvinii — că toate lucrurile, așa dar și păcatul e predestinat de Dumnezeu.

Dualiștii zic că doue principii sunt în lume, binele și răul, ei zic că susținerea și cărmuirea lumi atârână de la lupta acestor doue principii. Sunt cari zic că nu toate lucrurile sunt supuse cărmuirii dumnezeiești, așa după Cicero acțiunile libere ale oamenilor nu intră în cărmuirea dumnezeiască.

Făță de toți aceștia noi credem și mărturisim că Dumnezeu cărmuește toate lucrurile și cele universale ca și cele parțiale cele mai mărunte, nu numai popoarele și țările dar și pe fiește care om și lucrurile lui particulare, însă aceasta cărmuire dumnezeiască are deosebiri, Dumnezeu altcum se îngrijește de fapăturile cuminiți ca de cele cuvântătoare, altcum

de cele universale ca de cele particulare.

Cum cărmuiește Dumnezeu universul nu o putem cunoaște pentru că este o acțiune dumnezeiască. Invățații ca să ne explice mai la înțeles aceasta cărmuire, deosebesc o cărmuire directă și una indirectă, cărmuire normală și excepțională.

O cărmuire directă este acolo unde Dumnezeu aceea ce a hotărât din vecie o înfăptuește în timp îndreptând fapăturile la scopul fixat fără de a se folosi de mijloace secundare.

O cărmuire indirectă este acolo unde Dumnezeu conduce lucrurile spre scopul lor prin mijloace secundare, cele inferioare prin cele superioare, copiii prin părinții lor, țările prin direguitorii lor, învățacei prin învățătorii lor. Aci aparțin și legile naturii, după cari fapăturile materiale prin puterea lor își ajung scopul lor. Aci aparțin legile moralului, pedepsele răsplata, amenințările, promisiunile prin cari fapăturile cumiți se îndreaptă spre scopul lor. Aci aparține și acea orânduială dumnezeiască că rezultatul de regulă corespunde nizuințelor omenești.

Cărmuirea lumii materiale stă în aceea, că Dumnezeu a inzeștră fapăturile cu puteri și a fixat legile naturii, și așa a ordonat toate că aceste lucruri prin acele legi și puteri se ajungă la scopul lor, fiind supuse toate în totdeauna influenței dumnezeiești, însă trebuie să admitem, că Dumnezeu lângă aceasta cărmuire normală și obișnuită poate să se amestece și în mod direct și neobișnuit în mersul lucrurilor cum vedem aseasta în lucrurile minunilor.

În ordinea supranaturală cărmuirea dumnezeiască are o altă înfățișare. pentru că în acest domeniu intră ființele cu voință liberă așa încât în aceasta lume morală lipsesc cu totul măsurile — legile — coercitive.

Cărmuirea ființelor morale cătră scopul lor poate să fie normal și excepțional, natural și supranatural.

Dumnezeu comunică ființelor

libere atât adevărurile naturale cât și cele supranaturale, prin cari sunt în stare să cunoască scopul lor și mijloacele prin cari pot să ajungă la acest scop. Dumnezeu comunică ființelor libere legile naturii prin conștiința noastră și cele pozitive prin revelația dumnezeiască.

Dumnezeu dă sancțiuni acestor legi prin promisiuni și prin amenințări.

Dumnezeu dă puteri destule de a cunoaște adevărurile și a ține poruncile.

În fine Dumnezeu armonizează faptele exterioare și consecințele lor, cu planurile lui dumnezeiești ca să nu zădărnicească planurile lui dumnezeiești nici abuzul ființelor libere cu aceasta libertate, așa Dumnezeu ori împiedecă executarea unui fapt păcătos sau îndreapta spre bine urmările unui fapt păcătos.

Pelerinajul din Bicsad. La sărbătoarea Sfinților Apostoli Petru și Pavel se obișnuiește în tot anul a se ține pelerinaj la sf Mănăstire din Bicsad. Cete nenumărate din jur și finuturile mai îndepărtate vin în procesiune la acest loc sfânt de rugă. Maramureșul nostru la toate praznicile Mănăstirii totdeauna este reprezentat prin număroase procesiuni. În acest an deși se zvonise vestea despre vr'o două cazuri de tifos exantematic încă au alergat bunii credincioși în cete mari la aceasta Mănăstire pentru de a-și aduce prinusul credinței la picioarele Maicii domnului: inima înfrântă și umilită. Slujbele dumnezeiești au fost pontificate de însuși Preasf. Episcop Iuliu al Gherlei pe lângă asistență alor 20 preoți. Cu aceasta ocaziune s'a binecuvântat și crucea dela mormântul mult meritului canonic-prelat papal Dr Petru cândva Fabian. Trimitem și noi o lacrimă de durere pe mormântul neuitatului nostru priefin cerșind mila Atotputernicului, ca să-i facă parte cu dreptii!

Congresul euharistic din Chicago s'a prăznuit în mod înălțător până acuma ne mai pomenit cu participarea a mai multor milioane de catolici. Numai în ziua întâie s'au slujit șese mii sf. Liturgii, la cari s'au cuminecat un milion de adoratori ai sfintei Euharistii. O zi spune „Viitorul” a fost închinată pruncilor, când la Liturgia celebrată la un altar de 40 metri înalt a cântat un cor de 62 mii copii. O alta zi a fost a femeii. La Liturgia din aceasta zi a cantat un cor stătător din 11 mii surori și coriste. În

ziua a treia celebrându-se Sf. Liturgie pentru studenții de la universități, a cântat un cor de 30 mii universitari catolici. Insemnăm și noi aceste date, pentru ca să vădă și cetitorii noștri țereni, că ce poate să facă Biserica noastră catolică.

Sf. Proroc Ilie. (20 Iulie.) a fost unul dintre profeții legii celei vechi. Fu născut în cetatea Thesvi în Galilea, de unde s'a numit și thesvitean. Despre familia lui nu avem date, însă din tradițiunile evreești și creștine știm, cumcă dânsul s'a născut dintr-o familie profească și că a fost neinsurat.

Dânsul a viețuit pre timpul lui Achab regele izraelitean (700 in. Hr.) care a avut soție pre Iezabel fată păgână. Sub regele Achab a ajuns corupțiunile și năravurile cele rele la gradul cel mai mare, căci dânsul a rădicat biserica idolului Baal unde a ținut 450 de preoți păgâni ca să slugească idolului

Văzând aceste Sf. Ilie s'a rugat lui Dumnezeu ca pentru a aduce pre rege și pre popor la penitență, să trimită secetă mai îndelungată și din darul lui Dumnezeu a și prezis că va veni secetă mare preste acel pământ. Sosind timpul secetei, Sf. Ilie s'a dus lângă pârăul Carit, carele este în preajma feței Iordanului, unde după dispunștiunea lui Dumnezeu corbii i-i aduceau demineața și seara pâine și carne.

De seceta uscându-se și pârăul acela, Sf. Ilie s'a dus în Sarefta Sidonului, în care cetate o văduvă s'a îngrijit de hrana lui, pe care a remunerat cu aceea, că i a umplut în mod miraculos ulciorul cu oleu și oleul din acela nu a scăzut, precum și vasul cu făina vaduvei a fost tot de a-una plin, în urmă Sf. Ilie a înviat și pre unicul prunc repausat a văduvei. În anul al patru-lea al secetei, Dumnezeu l'a trimis de nou pre Ilie la regele Achab, ca să-l indemne la penitență și la cunoașterea unui Dumnezeu adevărat. Inșă regele nu l'a ascultat ci a poruncit ca cei 450 preoți ai lui să aducă jertfă idolului Baal. Cu aceea ocașiune a fost de față și Sf. Ilie.

Preoții păgâni s'au rugat cu multe ceremonii idolului să aprindă jertfa, însă înzădar au fost toate. Iar la rugarea Sf. Ilie s'a

pogorit foc din cer și a aprins și ars jertfele, pre cari el le a adus Poporul văzând aceasta minune, s'a închinat unui Dumnezeu adăverat. Auzând aceasta regina păgâna, Izelabel aporuncit să fie ucis Sf. Ilie.

Drept ce Sf. Ilie a fugit până în deșertul cel mare, unde a plâns și a pofțit moartea, deoarece n'a putut întoarce pe tot poporul la cunoștința lui Dumnezeu. Ostenit fiind a adormit. Atunci ingerul Domnului trezindu-l i-a zis: școală-te și mănăcă. Căutând Ilie în jur a aflat la căpătâiul său o pâine de orz și un ulcior cu apă, deci a mănăcat pâinea și a mers cu virtutea mănăcării aceleia 40 de zile și 40 de nopți până la muntele Horeb, unde arătându-i se Dumnezeu, i-a poruncit cumca pre Hazael să-l ungă de rege preste Siria, iar pre Iehu de rege preste Izrail, cari vor nimici apoi pre idololatrii, tot odată i-a poruncit și aceea, ca în locul său să-l ungă de profet pre Eliseu.

De la acel timp incolo Sf. Ilie n'a pășit în publicitate, dar cu atât mai însemnată este mutarea lui de pre pământ. Anume, cercetând încă odată în Galgala, Betel și Ierichon pre discipulii săi, cu Eliseu și cu 50 învatacei ai lui Eliseu s'a dus la fluviul Iordan, și acolo cu paliul seu a despartit apa și a trecut cu Eliseu apa ca pre uscat, însă când erau în mijlocul alviei râului, din cer s'a scoborit un car de foc și despărțind pre unul de altul, Ilie a fost răpit la cer.

Sf. Ilie s'a arătat împreună cu Moise la schimbarea de față a Domnului nostru Isus Hristos pe muntele Taborului și cum ne spune Domnul la Matei 17,11. „Ilie adevărat va veni mai înainte și va tocni toate. Iară zic vouă, că Ilie a venit și nu l'au cunoscut pe dânsul, ci au făcut cu dînsul câte au vrut“.

Profetul acest mare, care în toată viața sa s'a luptat pentru întoarcerea poporului la cunoașterea unui Dumnezeu adevărat, a fost și este onorat de toți Creștinii. Paliul Sf. Ilie s'a pastrat pre muntele Carmel. Calugarii Carmeliți il au pre Sf. Ilie de patronul lor.

Posta Adm. Cvilăm cu mulțumită abonamentului primit dela St-sa Iuliu Șurani în sumă de 60 Lei. — Asemenea zelosului Curator Bota Dtru în Borsa 160 Lei.

Calendar săptămânal.

18—24 Iulie 1926.

18. **Dumineca sf. Părinți** (Ev. d. Mat. 5, 14.) M. Emilian.
19. Luni. C. P. Die Macrina.
20. **Mărți. Sf. Profet Ilie.**
21. Miercuri C. P. Simeon și Ioan.
22. Joi. S. Maria Magdalena.
23. Vineri. Int. moașt. S. M. Foca.
24. Sâmbăta. M. Cristina.